

Co udělat pro zachování kvality mince či medaile

Vypracoval: Ing. Jan Vích | Odborná korektura: Ing. Josef Pazour

Jedním z nejdůležitějších ukazatelů ceny mince či medaile je její zachovalost neboli stav. Čím je mince zachovalejší, tím je i cennější. Nejvyšší zachovalost odpovídá kvalitě, kterou mince získá při samotné ražbě. Zachovalost mince po právě dokončené ražbě se označuje jako ražební lesk (anglicky: uncirculated). Každá mince v ražebním lesku má být bez jakékoliv vady viditelné pod lupou.

Cílem výrobce je vyrobenou kvalitu mince zachovat a zabránit poškození mince během následných operací (manipulace, balení, skladování, doprava). Obzvláště důležité je to u pamětních mincí či medailí ze zlata a stříbra. Ty nejsou určeny pro oběh, proto mohou být vyrobeny z téměř ryzího zlata nebo téměř ryzího stříbra (ryzosti 999/1000 nebo 999,9/1000). Ryzí zlato a ryzí stříbro jsou měkké kovy, které se mohou snadno mechanicky poškodit (např. poškrábáním povrchu mince). Proto se mince či medaile pro sběratelské účely odebírají od razicího stroje buď ručně v ochranných rukavicích nebo automaticky pomocí odbíracího zařízení. Za účelem ochrany pamětních mincí před škodlivými vlivy prostředí i mechanickým poškozením se tyto uzavírají do průhledných plastových kapslí (určených přímo pro mince a medaile). Tyto kapsle zároveň umožňují prohlédnout si líc i rub mince, aniž bychom samotnou minci museli brát do ruky. Ke zvýšení ochrany mince přispívá i zabalení mince v kapsli do plastové etue (krabička). Způsob balení do průhledných kapslí a výběr správných etuí má pak zásadní vliv na uchování původní kvality povrchu mince nebo medaile.

Pokud si pořizujete minci, která není dodávána v kapsli, doporučuji pořídit si tuto kapsli nejlépe ihned při koupi mince. Při osobním nákupu takové mince věnujte pozornost tomu, zda prodávající používá při manipulaci s mincí ochranné a čisté rukavice. Při převzetí mince si zkontrolujte její kvalitu. Jakékoli poškození (nejen mince, ale i kapsle) obraťte hlase prodávajícímu (pokud koupě mince probíhá osobně) nebo reklamujte (pokud nakupujete přes e-shop). Poškozená kapsle neplní svou ochrannou funkci.

Nejčastěji se můžete setkat se dvěma druhy provedení ražených mincí či medailí – běžná kvalita nebo špičková kvalita.

Mince či medaile v běžné kvalitě (tzv. standard) představují ražbu na standardní střížky (střížky se neleští) ze standardních razidel (razidla se neleští). Mince se vyznačují rovnoměrně matovaným povrchem na obou stranách mince.

plastová kapsle

mince v plastové kapsli a plastové etui

zlaté a stříbrné mince ČNB v běžné kvalitě (tzv. standard)

zlaté a stříbrné mince ČNB ve špičkové kvalitě (tzv. proof)

Mince či medaile ve špičkové kvalitě (tzv. proof) reprezentují ražbu na leštěné střížky z razidel, jejichž pole je vysoce leštěno a reliéf matován. Lesklé základní pole a matový reliéf jsou na obou stranách mince. Mince proof jsou velmi náchylné k jakémukoliv poškození včetně oxidace. Sáhnete-li na mincovní pole prstem, můžete předpokládat, že v průběhu několika dnů až měsíců (závisí na agresivitě potu) uvidíte na minci otisk tohoto prstu (papilární linie). Mince, která byla ražena v kvalitě proof a posléze byla vyjmuta z originálního obalu, by nadále neměla být označována zachovalostí proof. U proofové varianty mincí či medailí dochází po vyjmutí z originálního obalu k výraznému snížení jejich kvality.

Věnujte mimořádnou pozornost uložení mincí a medailí! Nevyjímejte je z obalu a pracujte s nimi s maximální opatrností. Uchovávejte je v suchém a bezprašném prostředí bez teplotních výkyvů. Nejvyšší hodnotu si uchovají pouze v bezvadném stavu.

Literatura

Bukvic, J. – Zikmund, J.: *Čištění a konzervace mincí a medailí. Česká numismatická společnost pobočka v Hradci Králové* 1992.
 Frouz, P.: *Sbíráme mince a bankovky. Praktická příručka nejen pro začínající sběratele. Praha, Dokořán* 2015. ISBN 978-80-7363-694-4.
 Moravec, J.: *České mince 1993-2012 a medaile České mincovny 1993-2010. 8. doplněné a rozšíření vydání. Brno – Jablonec nad Nisou, Merkur Revue a Česká mincovna* 2011. ISBN 978-80-903662-3-7.

Webové stránky

www.ceskamincovna.cz Česká mincovna
www.cnb.cz Česká národní banka